

перспективе идеала може се рећи да симболизам ма које одређене уметности јесте знак њене *несавршености*, односно да тек класични уметник успева да „мермер омекша, да га оживи и да му тако рећи подари неку душу“. То се не чини подражавањем природе, ситне мимике и случајних детаља, него приказивањем људског лика духа: скулптура класичне уметности је „у суштини *људски* облик, јер једино је спољашњост човека у стању да на чулан начин очито покаже духовност“. Класични идеалније дат непосредно, већ може да се појави тек на основу процеса у коме се укида оно *негативно*, а људска индивидуалност још увек није доспела „до онога врха унутрашњости на коме субјекат доноси одлуке за своје делање искључиво из сама себе.“.

Хегел указује да Грци из љубави према лепоти *одбацују стид који нам не дозвољава да на човеку видимо само оно телесно*, израђујући наге скулптуре, али да то не чине из равнодушности према оном духовном, већ из равнодушности према ономе што је пуко чулно! Грцима се битак *показује*, подсећа Перовић, док се, на пример, за филозофе и уметнике Новог века он *представља*, и управо то представља кључну разлику између две велике епохе људске цивилизације. Лепота идеала, која у античкој скулптури долази до пуног изражаја, огледа се у томе што представља и посебност, и карактер, али и општост у исто време. Због тога Хегел наглашава: ако „немамо разумевања за идеала грчке скулптуре која представља кључ за разумевање грчке културе уопште, и ако са тог становишта пластике не посматрамо како фигуре епских и драмских хероја тако и фигуре стварних државника и филозофа, онда оно што чини средиште Грчке још нисмо схватили ни у њеним песницима и говорницима ни у њеним историчарима и филозофима. Јер у лепим данима грчке културе људи од акције, политичари, имају, као и песници и мислиоци, тај пластични карактер који је општи, а у исто време ипак индивидуалан, лишен сваког несклада“. Хегел наводи пример Винкелмана, који успева да *сузбије неодређено брбљање о идеалу грчке лепоте*, показујући право познавање грчке скулптуре и мисаону трезвеност која је у стању да је рефлектује. Због тога се сматра да је Хегел *нехотично* поставио два критеријума у уметност: према естетском критеријуму, скулптура, као типично класична уметност, морала би имати више место у систему уметности од оних уметности са мање усклађеним садржајем и формом. Други критеријум је *духовни*, који чини да сликарство, музика и поезија, односно романтичка форма уметности, добију значајнију позицију од скулптуре, јер у њима преовладава духовни принцип. Због тога нису ретке